

Ese de trei ori în septimana: Mercuri-a, Vineri-a și Dominic'a, când o căla întraga, când numai dimnetate, adeca după momentul împregiurailor.

Prețul de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe an întreg	8 fl. a. v.
„ dimnetate de an	4 „ „
„ patrariu „	2 „ „
pentru Romania și Strainetate:	
pe an întreg	16 fl. v. s.
„ dimnetate de an	8 „ „
„ patrariu „	4 „ „

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la totă dă. corespundintă a-i nostri, și d'adrepul la Redactiunea **Josefstadt, Langeasse Nr. 43**, unde sunt a se adresa și corespundintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea și expeditiunea câte vor fi nefrancoate, nu se vor primă, era col anonime nu se vor publică.

Pentru anuncte și alte comunicatiuni de Interes privat — se raspunde câte 7 cr. de linie, repetiile se fac cu prețiu soadiut. Prețiu timbrului câte 30 cr. pentru una data, se antecipa.

Viena 16/28 maiu 1867.

Diet'a Croatiei s'a disolvatu ieri (27 l. c. n.). Din rescriptulu regescu estragemu acesteia: „Diet'a croato-slavona am conchiamat'o cu rescriptulu din 23 aprilie a. c. spre acelu scopu, ca Croat'ia și Slavoni'a se fie reprezentate la încoronatiune în diet'a ungrésca, și ca se se delature diferentiele de dreptu publicu. Fiindu inse că în adres'a majoritatiei dietali se formula nisce pretensiuni cari facu cu nepotintia impacarea constituționala, și fiindu că nu este vointi'a noastră a mai amenă încoronatiunea, deci dechiarăm diet'a de disolvata, și ni reversăm a conchiamă curundu alt'a.“

Ablegatii croati primira cu vivate acelu pasagiu din rescriptu unde se promise conchiamarea curunda a unei diete noue. Disolvarea acesteia n'a suprinsu, căci — precum scimu — de lungu timpu se asceptă la Zagrabia. Promisiunea inse li fu bine venita, din caus'a că prin diaristica cerculă tém'a de o conchiamare directa a comitatelor croate la diet'a ung. Acum atatu rescriptulu regescu cu datulu 25 l. c. catu și dechiarariș ministrului Andrassy în siedinti'a dietei ung. din sambet'a trecuta, ne asecura că alegeri directe pentru Pesta nu se vor face.

Putienu splicabile e cercustanti'a că pre candu la Zagrabia se promite conchiamarea unei diete noue, totu atunci diurnalulu ministeriale „Wiener Abendpost“ aréta că încoronatiunea regelui Ungariei se va întemplă la 8 juniu, dacă numai nu se vor ivi pedece neprevădiute.

Vediendu terminulu încoronatiunei asiè de aprópe, anevoi credemu că pana atunci se va poté conchiamă o dieta noua în Croat'ia, și că acea dieta va poté decide despre relatiunile de dreptu. Mai vertosu vom crede cumca guvernulu are de cugetu, în casulu nereesirei cu Croat'ia, a tiené încoronatiunea și fora de ea.

Amendoue casele senatului imperiale, fie-care pentru sine, au alesu cate o comisiune insarcinata cu lucrarea unui

proieptu de adresa, ca respunsu la cuvintulu de tron. Aceste comisiuni tienu acum siedintiele lor, era senatulu se va intruní numai candu elaboratele comisiuniloru vor fi gat'a.

Diaristic'a nemtiésca pare că nu vre se preocupe parerile comisiuniloru căci lasa neatinse cestiunile de constituțiune, ocupandu-se mai alesu de cele ce se întâmpla în Ungari'a, Croat'ia și în strainetate. —

Deputatiunile slaviloru din Austri'a la espusetiunea etnografica de Moscva, avura luni (în 27 l. c.) audiintia la Tiarulu, candu totodata si-luara remasu bunu. La acésta ceremonie a fostu de fatia și famili'a Tiarului careia i se presentara deputatii. Autocratulu Rusiloru li dise: „Ve salutu casí pe frati Slavi, pre pamentulu patriei slave. Speru că sunteți multiamiti de primirea ce ati gasitu la Petropole și Moscva. La revedere!“ Serbiloru li-a profetitu Tiarulu unu venitoriu mai bunu. —

Ni aducemu a minte că tratatulu de pace incheiatu vér'a trecuta la Prag'a între Austri'a și Prusi'a, în art. V, stipulă cederea Schleswigului de medianópte la Dani'a. Prusi'a inse n'a implinitu pana acum acestu tratatu, deci ca se nu se nasca din Schleswig unu nou Luxemburg, a începutu negociatiuni cu curtea de Copenag'a, dorindu ca prin cedere se castige garantie pentru natiunalitatea nemtiésca din tienutulu în cestiune.

De la diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 25 maiu.

(+) Presedintele C. Szentiványi, după autenticarea protocolulu din siedinti'a trecuta, arata credentialele deputatiloru: L. Szelestey, E. Hollán, A. Paizs, cont. C. Lazar și L. Kvassay, apoi petitiunile cari se predau comisiunei respective. După acesteia deputatulu A. Nicolits comunica o rogare a comunelor contractuale Ó Telek, Ujváros și Óreg-Falu, cari ceru mesurē legale în privinti'a rescumperarei detoriiloru urbariale.

Urmă apoi verificarea deputatiloru: N. Fehér, Földváry, P. Szontagh, G. Bay, cont.

Juliu Andrassy, L. Bernáth, A. Lazar, Fr. Sípós și L. Cséry.

Presedintele facendu cunoscutu, cumca sectiunile și comisiunea centrala si-au finitu desbaterile asupra proiectelor ministeriale, provóca pre referintii respectivi ca se-si faca referadele.

A. Csengery referintele comisiunei centrale arata cumca acea comisiune nu a avutu nici o observatiune meritoria în privinti'a proiectelor ministeriale, fara numai unele modificatiuni stilistice a aflatu cu cale a face, despre cari inse va face amintire la desbaterē.

Presedintele amintindu, cumca referad'a comisiunei centrale e tiparita și impartita între deputati, recomanda defigerea dilei de desbaterē, și se primesce ca desbaterē se fia în siedinti'a de luni în 27 maiu.

C. Ghyeczy dice, că de óra-ce s'a disu cumca comisiunea centrala nu a avutu nici o observatiune mai esentiala în privinti'a proiectelor, cugeta că dacă referintele minoritatiei aru pósti se comunice opiniunea acelei minoritatie, aceea o va poté face totu în siedinti'a de luni.

Fr. Deák nu întielege acésta dechiaratiune, căci avendu comisiunea referintele seu, nu póte fi mai unu referinte pentru aretarea opiniunei remase în minoritate.

Cont. Ladislau Ráday, provocandu-se la regulamentulu casei, dechiară cumca de óra-ce referintele Csengery a disu, că comisiunea centrala nu are observatiuni diferite, elu ca referintele alesu de sectiunea 9-a pentru comisiunea centrala în siedinti'a de luni va ceti si opiniunea remasa în minoritate.

Cont. Iuliu Andrassy propune alegerea unei delegatiuni care se faca unu proiectu în privinti'a statoririi *diplomei inaugurale*.

Alegerea acestei delegatiuni va fi în siedinti'a de luni, candu totu de odata și cas'a magnatiloru se va adună pentru alegerea membriloru sei la acea delegatiune.

E. Zsedényi în urmare propunerei ministrului-presiedinte trage atentiunea casei la acea împregiurare, cumca diplom'a de încoronare e în legatura strinsa cu *integritatea teritoriului tieiei*, prin urmare nu póte consenti cu procederea guvernului candu lu vede siovaindu fatia cu Croat'ia, și mai alesu e ingrigitu de sórtea Fiumei, care chiaru pentru credinti'a sa cea neclintita fatia cu Ungaria, e batjocorita și asuprita de catra diet'a Croatiei, deci intréba pre ministrulu-presiedinte, că óre Fiume e chiamata se participeze la diet'a Ungariei și a dóua, că óre ministeriulu are de cugetu ca pe bas'a art. IV. 1848 se chiami comitatele și orasiile Croatiei și Slavoniei la diet'a din Pesta, pentru ca acé se-si apere drepturile?

Ministrulu-presiedinte Andrassy, respunde cumca Fiume e chiamata (aplause), ce se atinge inse de Croat'ia și Slavoni'a, guvernulu nu afla cu cale a procede astfelu de aspru precum aru fi îndreptatitu, căci în împregiurările de fatia nu afla de consultu a se abate de la politici'a moderata. —

Se decide alegerea unei delegatiuni de 24 membri, și cas'a magnatiloru va fi provocata se-si aléga membrii sei.

* * Pesta 27 maiu.

Siedinti'a casei reprezentantiloru

Deák la intrare în dieta fu primitu astadi cu multe aplause, buna-óra cum i se întemplă și în siedinti'a trecuta, în cea de sambeta.

Caus'a acestoru aplause e lesne de gasitu. E vorba de pregatirile pentru încoronatiune, adeca de proiectele de legi pentru afacerile comune și revisiunea legiloru din 1848. Politici'a lui Deák au adusu treb'a în stadiulu acest'a, si astadi se decide de ea în dieta, va se dica e diu'a triumfulu maioritatiei deákiane.

Deci aplausele erau ca de spriginire catra triumfu, ca de preocupare pentru parti'a stanga ca se nu faca opusetiune.

Stang'a neci nu facu mare sgomotu, la alegerea deputatiunei regnicolare ea se retienú. La proieptulu de lege pentru afacerile comune imperiale, referintele comisiunei centrale d. Autoniu Csengery dechiară că n'are se opuna exceptiuni de principie. Nu asiè facu referintele sectiunei 9. contele Lad. Ráday (din stang'a) elu combatu inarticularea acelu proieptu de lege. Deák respunde că nu se potu schimbá decisiunile dietei, deci numai despre aceea póte fi vórba că óre voiesce diet'a ca acum'a, séu mai tandiu se se faca lege din acestu proieptu.

Ghyeczy întrebă dacă diet'a voiesce inca acum a face lege acelu proieptu? Maioritatiea precumpenitória respunde că voiesce. În desbaterē speciala se facura numai putiene modificatiuni, și se gatá totu proieptulu. Votarea a sup'r'a primirei, se va întemplă poimane, mercuri.

Cas'a magnatiloru inca a tienutu astadi siedintia, în carea se alésera membrii pentru redigerea diplomei inaugurale. Acești membri sunt 12 la numeru, între cari primatē Ungariei, metropolitulu br. Siaguna, patriarculu Masirieviciu, contele Ioane Mikes și alții.

Pesta, 12/24 maiu.

(m) Am promisú mai de unadi, că voiú scrié mai multe despre — *secretariatulu de statu ortodosu* din ministeriulu ungrésca de culte; deci vinu a-mi implini promisiunea.

FOISIORA.

Besarabi'a.

de Rudolfu Kulemanu.

(Continuare din nr. 54.)

Prospectulu tierii. Gunoiiu. Glodulu (tin'a) nemesuratú în timpulu ploiosu. Prutul. Pulberele. Infuinti'a bulberelui supra sanetatiei. Cojócele.

(r.) Din lips'a de paduri și a umedieli reco-rute tier'a preste totu, desi are pepeni, arbuze, aluni, cucurudie s. a., totusi are unu prospectu linu și simplu. Totu este albastru, uscatiosu! Pamentulu restornatu de ferulu plugului nu este albastru, elu este negru ca carbunele, nu este amestecatú cu tierina și petricele, este casí celu din Moldova, Romania și din unele districte rusesci; dara pintre locurile neseminate, pe scórti'a pamentului cea aspra, casi batuta cu maiulu, cu iérba mica, innegríta de sóre, uscata de ventu, se ascundu semenaturile

astfelu, în catu se pare că vedi oase — unu campu semenatu — în mediloculu pustiei. Casele tieraniloru, chiar si unu satu intregu sunt asemene albastre; unu gardu albastru de nuiele séu trupine tinere, uscatiose, peste elu unu feliu de acoperementu de paie séu tului de cucurudiu! Cas'a inca custa din ingraditura, nu este zidita den pétra séu din lemnu cioplitu; gardulu casei este mangitu cu tina din pamentu negru udatu cu apa și fragmentatu cu picidórele. Ar fi acésta unu prospectu inspaimentatoriu, o spaima adeverata! dacă ar remané asié. Dara si artea se chiama intru ajutoriu. Fiecare tieranu si-decoréza celu putienu locuinti'a de capetenia, cu inpistricari de varu, si ici cole cu varu galbinu, verde, venetu etc. Casuti'a mica, alba, ce se perde în merisce cu acoperementu-i albastru, sperlitu, ce sta pe ea ca o cujma de nópte, se zaresoe totusi, si mai vertosu candu sta costisiu cu meriscea și gardulu bate ceva la ochi, chiar si din departare, dara abié ca albéti'a din ochiulu arapului. Tóta tier'a are colóre albanégra. Chiar si cetatile mai poporalisate sunt invelíte în uscatiune. Meriscea ajunge pana aprópe tare de cetate, pana si în mediloculu ei, ba chiar si în giurulu unoru casi, cari lucescu

între acésta mare uscata ca o amarea (unu semnu pentru naigatori) pe Oceanu. Nu suntu gradini publice, nu locuri pentru ele, nu sunt flori deschise, fórtē putiēna verdéti'a, dara este destula vapséla alba, pamentu albastru și multa necuratiēnia. Gunoiiu, inim'a economiei, precumu l'a numitu unu scrietoriu din apropiarea riulu Renu, elu nu ajuta se incoltiésca si se se intarésca radecinile cucurudiului, graului séu a secarii, ei tieranii d'aici lu arunca mai vertosu pe tiermuri inalti ai riulu Dnisteru, ingramaditu fiindu catu o casa, putredindu, aburandu etc. Chiar, dupa cum mi s'a spusu, o fantana adunca ce nu mai erá de trebuintia s'a umplutu si astupatu cu gunoiu pana la marginea ei. De l'ar avé unu economu din Germania! o gramada de gunoi! dara d'aici nu-lu potu folosí. Si chiar dacă l'ar poté folosí, costa prè multa ostanéla straportarea lui. Aici se ceru numai produse ordinare, naturale, a le cultivá si nobilisá, nu se cere aici. Deci lu ingramadescu pe locuri desierte séu că, amestecandu-lu cu putine paie si spini, lu punu pe cãile rele în chipu de pardosiéla. Pentru ce l'ar aduce pe locuri? Locurile rodescu de sine sengure, apoi érași le póte lasá în pace cativa ani, apucandu-se se se

menc pe altu locu și lasandu pe acél'a în numele Dlui, se remana ca merisce. Dar, cu tóte acesteia tómnene sunt aici frumóse. Tempestatea este fórtē neschimbatiósa! Tóte sunt deschise, suridiendu, pe sus. Nori usiori sbóra pe ceriu și aeru arosu se întinde peste ei. Dacă si nu ar ploá unu timpu mai lungu, fruptele sunt recorite și adapato den pamentu, căci érn'a se da néua, éra primavér'a umediéla destula.

În 23 noembre caletorfi pe uscatu pana la cetatea Novo-Selitia (la graniti'a Bucovinei). Inca totu mai erá tómnă. Trasur'a sborá peste pamentulu uscatu, éra sórele ardea asié de ferbinte catu eram silitu se desbracu vestmentulu d'asup'r'a. Dara de locu în diu'a urmatória se schimbara tóte. Amblandu eu de demanétia pe tiermuri Prutului inca totu mai vedeamu sóre lucitoriu, desi o multime de nori ce de co'a parte a riulu Moldova și din deretrulu meu pe orisonulu Besarabiei se urcá spre ceriu, battea unu ventu rece, pe tiermuri Prutului inghetiasē ap'a peste nópte, riulu insusi cu undele-i cam verdi-albastre ce curgu fórtē repede de securu că inca lungu timpu se va opune legaturiloru cu cari érn'a vre se-lu infasie. O santi-nela rusésca ce erá pusa la granitia pentru se

Dupa tóte cate se vorbescu prin cercurile guvernamentale, asiè se vede, cã intr'adeveru dlu deputatu alu nostru Georgiu Ioanovicu e denumit de septemani de secretariu de statu, dar acèsta denumire din mai multe cause momentóse — nu se publica. Mai antaiu si mai antaiu, dlu secretariu de statu are lipsa de tempu, ca se se face *celu putieniu ceva-si cunoscutu* cu specialitatile naltului seu oficiu, pentru ca se nu fie silitu a intrã cu totulu „ignotus in Israel.“ Afara de acèsta ministeriulu si partia a aceluia se dice cã are inca in presinte mare lipsa in dieta de acestu domnu deputatu; apoi daca i s'ar publicã denumirea, ar trebui se-si depuna mandatulu si se se supuna la alegere nóua; astadi inse organele regimului au manile pline de lucru pentru a pregãti alegerea domnului secretariu de statu Grenzenstein in Oravitã, si — n' ajunge a mai lucrã si pentru celã laltu secretariu de statu in Bogsia.

Forice de tine comitatu romanu alu Carasiului! In senulu teu se plamadescu, séu crescu si se naltia barbati cei mari; in senulu teu au devenitu renumiti — Murgu si Vladu si — Babesiu; dar ce sunt acosti-a langa unu — Fauru si Szende, si Ioanovicu si Grenzenstein! si érasì — ce sunt acestia langa unu — Cimponasiu!

Inse me 'ntorcu érasì la secretariatulu nostru de statu in ministeriulu ungurescu. Intru unu tempu, cam cu 4—5 septemani mai nainte se sunã si se tinea de securu, cumca acestu inaltu postu ar fi nu numai destinatu, dar si promisu formalmente domnului deputatu alu nostru Emanuilu Gosdu; acum multi si - batu capulu, cã — ce se fie de s'a delaturatu dlu Gosdu si s'a denumitu dlu Ioanovicu? Act apoi se audi la — motive, unulu mai caracteristicu de catu altulu, dintre cari in fine dóra nici-unulu nu e intemeiatu; plausibilu totusi ni se pare numai acelã, cã dlu Gosdu e plebeu, pre candu dlu Ioanovicu e — nobilu; éra regimulu si politicã de astadi, tóta lumea vede si scie, cã plutesce oblu in ap'a aristocratiei.

Altmintrelea publiculu nostru póte se-i fie de scire, cã — in sectiunea ortodosa din ministeriulu ung. de cultu si instructiune — inca n'avemu nici unu romanu nici ortodosu nici neortodosu, si causele nóstre bisericesti si scolare totu de — „straini in Israelu“ se — decidu, séu *tragu-impingu*, chiar ca mai nainte sub Pálffy si Sennyei. Apelãmu in privinti'a acèst'a la grati'a Escelintiei Sale, dlui Metropolitu Siagun'a, carele se afla in mediloculu nostru, si — apelãmu totu o data si la bunetatea parintiloru Episcopi Ivacicovicu si Popasu, cari in curendu se ascèpta si ei aici! Prè Santfele Loru cu totii, si daca ar fi de lipsa, si cu dd. deputati ai nostri, asiè credemu, cã ar poté si ar trebui se face ceva — fie la ministeriu, fie la Maicstare in interesulu causelorú nóstre ierarice, cari acum aprópe de doi ani stau — asiè dicendu, balta.

Apropos! Scirile, séu necrológele, ce ni le aduse „Albin'a“ despre repozarea celoru doi pré demni protopopi ai nostri din Logosiu si Versietiu, ni dau multa si interesanta materia de cugetatu si de combinatu. Pe fericitulu

Velia toti lu plangu din inima; catra acèsta toti intr'unu cugetu acceptãmu, ca dlu episcopu la implinirea ambelor scaune protopresbiterale se nu mai pasiésca arbitriari si absolutu, si se nu mai proféra ómeni fora calificatiunea necesaria, precum o facù acèst'a la inceputu. Asiè credemu cã insusi Ittea Sa va avé o placere in rezultate, daca va observã macaru dispusetiunile sínódeloru ardelene, si dée incurgere libera la alegere — celoru ce platescu pe protopopulu. Dar despre acèsta cestiune alta data mai pre largu. —

Pesta 26 maiu.

(+) Pe candu se ascèpta cu interesu mare diu'a de mane, candu se vor desbate proiectele ministeriale, cari au se incèpa revisiunea legiloru din 1848, — astadi publiculu capitalei fu suprinsu de o epistola care cerculéza in mfi si mfi de essemplarie, — obiectulu despre care se vorbescu acumu, e acea epistola deschisaalui Kossuth adresata lui Franciscu Deák. —

„Magyar Ujság“, fôia partidei extreme liberale — precum se numescu — a datu locu acèstei epistole in frunte, — ea e unu actu fórtu momentosu din punctu de vedere magiaru, si in momentulu presinte i se insusiescu si mai mare ponderositate prin aceea, cãci fostulu colegu alui Deák se pronuncia asupra politicei domnitórie chiaru in momentulu acelã, candu acea politica au ajunsu presèra incoronareisale.

Acea epistola cu tóte cã o adresata lui Deák, póte fi privita ca unu apelu la natiunea magiara, carea acolo e aspru mustrata pentru nenumeratele neconsecintie in cari a cadutu prin adorarea politicei ajunse la putere numai — precum se dice — prin sacrificarea drepturiloru tieri, — si fara indoiela matadorii acèstei politice se voru sentì frapati audindu atate lucruri neplacute si mustratórie chiaru de la acelã, despre cari au fostu latitu scirea neintemeiata, cã aru fi multiamitu cu rezultatele frumóse ale politicei.

Inse dec-si ei socotél'a in asta privintia, noi luãmu numai notitia despre acestu actu, in care se spune lui Deák fara neci o reserva, cã prin politicã devenita la putere Ungari'a a perdutu tóte drepturile sale de statu, si cã prin sacrificiele cu cari s'a cumperatu puterea trecatória — s'au vendutu drepturile constitutionale, si inca motivandu cu aceea, cumca asiè numai s'a potutu ascurã puterea, dar Kossuth dice, cã nu atafa puterea trebuie ascurata, ci mai multu poporulu trebuie ascuratu contra puterei.

Dar pe noi mai multu ne interéza acelu asertu, cumca magiarii s'au facutu unélt'a unei politice odióse inaintea Europei si necorespondietórie timpului, — unei politice prin carea se face imposibila contielegerea cu Croati'a si se *impedeca deslegarea multiamitória a cestiunei natiunalitatiloru.*

Ni pare bine cã póte audì Deák adeverulu pronunciatu de noi si din gur'a unui conationalu si colegu alu seu.

Ludovicu Kossuth a trebuitu se petróca emigrandu prin tieri straine pentru ca se cunósca cestiunile interne a le Ungarici, — Deák inca aru face bine daca aru întreprinde o cale-toria prin tieri straine, pentru ca se uite multe

ce scie si se invetie si mai multe ce inca póte nu le scie.

Comitatulu Aradului inca s'a restauratu, — corespundintii de acolo abunaséma voru fi grabitu se comunice *resultatele imbucuratórie*, ce se sperau in urmarea contielegerei frumóse a romaniloru si magiariloru de acolo, despre care s'a vorbitu atate frumóse mai alesu prin foile magiare, cari laudau pe conducatoriil romaniloru de acolo.

Candu cetiamu acele laude, mi aduceamu a minte de suatulu unui intieptu, carele a disu, cã — se fimu atenti candu ne lauda neamiciu, cãci póte cã amu gresitu contra nóstra, deci de cate ori ne lauda si ni lingusiescu adversarii, se ni esaminãmu faptele.

De aceea eu me temeamu cã si romanii din Aradu voru fi facutu altuia *placere* si *siesi dorere*.

Vomu vedé dara si aci cum intielegu magiarii fratieta.

Chiaru ni veni la mana fôia magiara din Aradu, carea ni spune cu o fatia plina de bucuria, cumca restauratiunea comitatului s'a intemplatu cu *resultate fórtu multiamitória si imbucuratórie*, si cã meritulu acestui succesu stralucitu se póte atribuí mai alesu intieptiunei si energiei comitelui supremu si — *partidei lui Deák*. — Adeca acelei partide monstróse, contra carea au protestatu romanii si despre carea au disu magiarii cã s'a desfiintiatu in urmarea contielegerei cu romanii.

Deci nu scimu incetãta acea contielegere, séu cã romanii s'au contielesu in urma si cu acea partida, — atal'a numa vedemu in acea fôia, cã — s'au alesu si vre-o 8—10 romani de diregatori, cele lalte diregatorie inse s'au impartitu *fratiescu — magiariloru.*

Dechiaratiune.

Subscrisulu la invitarea intielegintiei romane din comitatulu aradanu, m'amu fostu induplecatu a primì candidatur'a de ablegatu dietalu pe partea cerculu Pecic'a; — dar fiindu-cã de o parte pentru cerculu acèst'a se mai afla unu candidat romanu in persón'a dlui Nicolau Philimonu; éra de alta parte — dupa sciri de totu secure — magiarii din cerculu mentiunatu pe nenadaite voru se ésa cu unu candidat de natiunalitatea loru: — cu acèst'a dechiaru: cã eu nu voiescu a contribuí catu mai putienu la acè'a, ca in favórea oricariu candidat magiaru, voturile romaniloru se se imparta intre doi candidati romani; pentru ace'a multiamindu de increderea pusa in persón'a mea, cu acèst'a in modru resolutu repasiescu de la candidatur'a, cu carea fui onoratu pentru cerculu Pecic'a, dorindu respectiviloru alegatori romani celu mai bunu succesu in interesulu causei nóstre comune.

Aradu, 26 maiu nou, 1867.

Mirone Romanulu m/p.,
Protosincelu.

Baia de Crisiu, (Com. Zarandu)

23 maiu 1867.

Domnule Redactoru! Vinu a Vi face cunoscutu resultatulu restaurarei comitatului no-

stru, ce s'a intemplatu la 20 si 21 maiu, — si in specie, vréu se Vi facu cunoscute lucrurile si miscamintele barbatiloru nostri de aici, in acestu obieptu; — me voi nisuf inse ca se fiu catu se póte de scurtu, pentru ca se nu devinu a fi molestatoriu atatu Dvóstra catu si on. publicu cetitoriu de oparte, éra de alta parte pentru credintia cã terminii scurti suntu mai categorici si mai la intielesu.

Inca inainte de ce s'ar fi espeditu convocatoriile pentru siedinti'a comitetului de la 20 maiu, toti ómenii erau ocupati seriosu de compunerea magistraturei oficiali a comitatului, precum a buna-óra érá si la a. 1861; — deosebirea intre acesti doi ani adeca 1861 si 1867 pentru restaurarea acestui comitatu este, cã la a. 1861 au fostu greutatile multu mai mari, luptele multu mai aprige; — cãci ungerii pe-atunci erau pe-aici mai cerbicosi, mai numerosi si mai putienu cunoscati de puterea morale a romaniloru de o parte, éra de alta parte, cu tóte cã romanii la acelu anu cunosceau — doitrei conducatori intiepti, — nu-i cunosceau si pe gregarii forti, si acèsta clasa inca trebuie se recunóschemu cã-si are meritele sale, si a datu multu concursu la realizarea dorintieloru poporului manifestate prin organele conducatoriloru intiepti. — Asiã la a. 1861a fostu multu mai greu a se face acea ce s'a facutu, — de catu acum. Vreu se amintescu cã memorabilitatea anului 1861 in tóta frumseti'a sa estè, cã a resultatulu decretarea limbei romane de limba oficiósa in acestu comitatu si alegerea de oficiali mai apropiatu proportiunei drepte ca in alte comitate romane, — credemu si suntemu convinsi, cã decretulu amintitu mai susu, fiindu adusu in constitutiune, si nefiindu atinsu prin alte decrete constitutionali, sta si remane in valórea sa pana nu se abroga; din acestu motivu credu io, cã comitetulu nici n'a facutu amintire despre acestu obieptu. Vremu numai se vedemu daca i-se va dá valórea cuvenita ori ba, io-su plecatu a crede cã dá!

In alegerea oficialiloru, proportiunea totu mai susta cum s'a croitu la 1861, mai multu de catu drépta fatia cu minoritatea neromana de aici, ve-ti vedé mai la vale, din list'a ce vi-o comunicu. —

Alegere frumósa, alegere de modelu, se fi-ti veditu, Domnule Redactoru! nu cum o precepu fratii nostri neromani, — cu batai si adese cu omoruri, ci cu cea mai frumósa intielegere, — tóte posturile s'au conferitu prin comitetu cu aclamatiune afara de chiar dóue — ne'nsemnate, pentru cari s'a facutu votisare.

Mi este cu nepotintia se nu ve amintescu pe fortisimulu gregariu neobositu pentru binele comitatului si a romanitãtei lui, pe D. Georgiu Bardosi negotiatoriu in Baitia, care n'a crutiatu nici o ustancla intru promovarea intereselorú salutarie, de cari atatu este de patrunsu, — catu servece de onóre intregi romanime de aici, si de pe unde este cunoscutu, — nu vreu se-lu lingusiescu pe acestu domnu, ci sum mandru a-i dá in publicu tributulu recunoscintiei, — cu atatu mai vertosu cãci sciu bine, cã pentru binele solidaru a sacrificatu interesulu seu partiale fórtu insemnatu, si pe care lu potea realizã.

grigésca de contrabandu (se nu tréca marfe pe furislu), propitise arm'a de paretii casei si cu manile se loviã pe subsuori ca se se inferbinte. In 26 noembre ninse, cea d'antaiu néua ce am vediu'to in Besarabia, dupa acea urmã o di ploioá, pe urma éraninse cateva dile un'a dupa alt'a, si apoi éra urmã frigu de 16° care érasì scadiu pana la 1°, si pana la 4 decembre totu se urcã si scadea între 0 si 16° frigu. Ce schimbare in decursu de 8 dile! Ce tina nemasuratu in timpulu candu frigulu, plóia si néua, se cértã pentru domnire! Gidovii si tieranii in caltiunile loru poterice ambla in mani si'n picióre pana ajungu la cas'a de vama care, asiediata fiindu la marginea satului pe unu feliu de pamentu nasiposu, domnesce peste cei d'antaiu si cea mai d'aprópe granitã austriaca. Diregatorii cari sunt sengurii onoratiu ai cetatii sé servescu de cipici nalti cari ajungu pana la alutrea membru apiciorului. Casele suntu departe un'a de alt'a ca la tiéra, tin'a cea mare de pin pregiurulu loru li da forma de insule. De cumva voim a merge intr'o societate, fie chiar numai 20 pasi din odaia a fara, trebuie trasura pentru boieri si femei. Despre comotiuni nu incepe vórba, afara-daca cineva are mai multe odai puse un'a dupa alt'a de alungulu, séu cã are naintea casei o stresina mare unde facendu cate

5 pasi crucislu si curmedislu se póte espirã putientelu aeru curatu. E de menune cã nimeni nu i a venitu in minte se face dispusetiuni contra acestui glodu ce domnesce in tóte cetãtile si satele Besarabiei si este atatu de uritosu. Nainte de tóte s'ar recere petri cari firescu cã—pe cum se vede—nu se pré afla in Besarabia. Intre altele inse am veditu eu o multime de ele intr'o padure si, in apropiarea riului Dnistru, chiar stanci pana la 50 pasi inalte, ce'a ce de siguru cã s'ar aflã si in alte locuri, dara cãile si trasurile sunt fórtu rele si sentiulu pentru folosintia alu poporatiunii pré micu. Aici inse la Novo-Selitia la tiermuriu Prutului érá medicin'a pré de aprópe: o multime de petrisiu, pré aptu pentru a ajutorã reulu celu putienu pe calea mare pane la domosna (cas'a de vama). Numai o indemnare, ba chiar numai o ordinatiune, facendu-se totodata si promisiuni de remunerare din partea unui proprietariu mare ce posedu Novo-Selitia si tienutulu intregu: ar fi d'ajunsu ca se face tóta gidovimeã (ea este in maioritãte insemnata) si pe cel'a laltu poporu, se aduca, in decursu de o septemana numai, pe fiecare di, macar ce póla, niste petri pe cale, — acèst'a inca ar fi fostu de mare folosu. Séu chiar se fie intinsu din scandurile ce stau la dosulu caselorú, de cari se afla destule pe tier-

muriu Prutului! Dara nimeni nu-i vine acèst'a in minte, ci toti se afunda in adencimeã glodului, pasiescu de pe unu cucuiu de glodu pe altulu, pe cari frigulu i intiepenescu in forma de movile. Prutul — asiã observãiu retornandu-me de la preambulare — esceléza si aici prin multe invertituri.

Naigandu pe elu se intempla adese ori cã plutim pe elu si totusi pe langa elu — in deretu, si prin acèst'a se causéza intardiare. Tiermuriu fara petri se pare cã nu se opunu undelorú repedi si sepatórie, se pare cã riulu are libertate a-si face cale pe unde voiescu. Chiar daca privim la mapa nu remane neobservatu, cumca Prutul este unu riu frumosu, avutu de sucituri, inse nepracticu, fiindu cã elu causéza pré multa perdere de timpu, desi acèst'a aici la tiéra si in orientulu intregu, nu este pré consideratu. Cultur'a inse, candu va ajunge pe aici, nu va intrelasã regularea Prutului pana la isvoru. Dnistrulu inca este avutu de sucituri ce rapescu timpu, acèst'a inca si are caus'a sa in ace'a, cã tiermuriu nu sunt intariti. Nisuinti'a Prutului este asiã de tare spre partea Rusiei, in catu Moldova, prin ajutorulu lui, face cuceriri, pentru cã riulu aduce la tiermurile de la dropt'a ceace ia din celu de la stang'a. Am veditu bucati de pamentu la tier-

mure, pe cari riulu si le a curatitu asiã de frumosu, in catu din departare paru a fi table de petri. Cu acèsta ocaziune ni potemu face ideia despre regiunea de preste totu si, fara indoiala, fórtu fructifera a acestui pamentu, cãci gropile ce le sapa ostãii pe langa casele de stragia, pentru ca se-si conserve cerealele loru in ele, pana intru adunc'a aduncime aloru aréta unu feliu de pamentu negru si bunu.

Érn'a nu incepe la 25 noembre. De multe ori incepe si la inceputulu lui optobre si dura pana in aprile. Spre finea lui aprile eu senguru amveditu gramedi de nóua intr'o vale proportiunalmente adanca, care érá incungiurata cu arbori. Vér'a, punendu termometrulu la sóre, se urca caldur'a pana la 40° R. si érn'a scade éra pana la 25 si 30° frigu. Scimbarea temperaturiei între aceste margini de frigu si caldura este destutu de mare, ver'a si érn'a. Unu ventu de catra médianópte, cu plóia face in mediloculu veriide se schimba clim'a cu 20° intr'o di. In contra, a avé érn'a dile calde, nu este raritate. Apoi se mai dau tempestati cu tuneturi si trenete. De cumva in decursulu verii plóie fórtu desu, totusi se dau si casuri cã tóte se usucu de caldur'a ferbinte. Senguru am esperiatu cã in decursu de dice septemani, retienendu-me in Iasi, n'a cadutu nici unu stropu

Candu voiu avè tempu me voi re'ntroce la descrierea acestei solenitati detaiandu desbaterile speciali a le comitetului; me marginescu acum numai la acea, ca se ti comunicu list'a oficialilor alesi; éca-o, — cei cu * sunt neromani:

Vice-comite I: Dr. Iosifu Hodosiu, dep. dietalu.
" II. Amosu Francu.
Protonotariu: Şigismundu Borlea, dep. diet.
Asesori la trib.: Georgiu Secula,
Ioane Motiu,
Antoniu Weress *
Ioane Cosieriu.
Asesori orfan.: Alesandru Kőrösy *
Vasilu Paguba.

Prototiscalu: Ioane Francu.
Vice-Fiscalu: Iosifu Crisanu.
Vice-notariu I: Sav'a Borha.
" II: Gerasimu Candrea.
Perceptore: Antoniu Pietsch *
Esactoru: Enrichu Söpkéz *
Inginieriu:
Protomedicu: Dr. S. Reichenberger *
Chirurgi: Stefanu Lengyel *
Ioane V. Rusu.

Veterinariu: Alesandru Karátsonyi *
Archivariu: Teobaldu Hubrich *
Comisariu de persecutori: Leopoldu Brády *
Jude primariu de cercu: Ales. St. Siulutiu in Halmagiu
Jude de cercu: Daniele Gaboru in Aciuv'a.
" " Teodoru Popu in Baia de Crisiu.
" " Ladislau Papu in Bradu.
Jude de cercu: Georgiu Moldovanu in Baitia.
dto. rur. silvanalu: Daniele Papu, in Baia de Crisiu.
Jurati de cercu: Constant. Falosiu in Halmagiu.
dto. Gratianu Papu, in Aciuv'a.
dto. Iosifu Pietsch * in Baia de Crisiu.
dto. Antoniu Cuteanu in Bradu.
dto. Georgiu Danila in Boitia.
dto. Árpád Hollaky * in Baia de Crisiu.

éca din 33. peste totu, 11. neromani, pe candu sciti din altu locu proportiunea ce asiste intre romani si neromani in acestu comitatu. — Oficiile ce sunt supuse denumirei comitelui supremu inca voru fi conferite in parte insemnata la neromani, precum audimu. Intre noi nu se conturba bun'a intelegere, pentru ca amu datu mai multu de catu se potea pretinde de la noi.

Cauta se vi-o spunu si acea, ca tota magistratur'a oficiale este compusa astfelu dupa cum a fostu compusa si in constitutiunea de la 1861, si respective in provisoriu ce a urmatu dupa acea, cu esceptiunea a senguru doi oficiali subalterni, in loculu caror'a s'au alesu alti doi.
Intre altele primesce etc. etc.

Σ

Temisióra in 20 maiu 1867.

On. Redactiune! Grabescu a vi comunicá resultatulu alegeriloru nóstre la magistratulu Temisiórei, care a decursu din 13 l. c. pana astadi.

Sum'a alegatoriloru au fostu 1358, intre cari la 300 numai erau romani, ceva preste 200 serbi, toti cei'a lalti se tieneau parte de

nemti parte de magiari. Cesti din urma vedindu-se intr'o majoritate atatu de preponderante vrura se restaureze dupa placulu loru cu eliminarea romaniloru si serbiloru pre langa tote ca oestia voira se face compromis cu ei in privint'a unoru posturi. Dara magiario-germanii n'ascultara de vocea concetatiiloru lor, ei ei inca in 12 tienura o adunare de alegatori si facura o restaurare (votare) de proba la care se intelege de sine de abie unu romanu si 2 serbi capetara gratia, si anume postulu capitlanulu supremu, — care de 2 diceenie se afla in mani romane in urm'a unui compromis de la 1848 dupa care consululu se fie germanu, judele serbu si capitlanulu romanu, — vrura se-lu smulga din manile romaniloru. Conferintie s'au tienutu nenumerate atatu din partea romaniloru, catu si din partea serbiloru si nemtiloru. Romanii s'au invoitu asiè, ca postulu de capitlanu se-lu tienu cu tote poterile si anume pre dlu capitlanu actualu Petru Cermena, si de va fi cu potintia se mai castige 2 senatori séu 1 senatoru si 1 notariu. Dar indesiertu fusera tote incercarile romaniloru de a face óre care compromis cu nemtii, ci mai fora sperantie incepu diu'a restauratiunei adeca 13 maiu. In diu'a prima s'au alesu de catra reprezentanti comisiunea de candidare si intre 18 insi d'abie 2 romani, éra scribi 6 insi, ceia lalti 10 erau nemti, si diu'a acést'a trecu fora prospectu bunu pentru romani, insemnu aci numai atat'a, ca o parte mare dintre alegatori au protestatu in contra' alegerei comisiunei candidat'orie de catra reprezentanti, si cereau, ca acésta alegere a comisiunei candidat'orie se se face de catra toti alegatorii precum au facutu aradanii dar protestulu remase fora resultat.

Astfelu alegerile au inceputu in 14 de demanét'a, comisiunea candidat'oria cu delaturarea usului de pana acum, au candidat de consule pre dlu Carolu Kittel ca germanu, pre unu serbu si pre unu romanu Todoru Pop'a, si fu alesu Kittel de consule mai unanimu, asemenea procedere a fostu si cu postulu de jude primariu, si fu alesu Ales. Bugarszky serbu cu cointelegere comuna, fiindu apoi tempulu naintatu, postulu de capitlanu remase pre mandu in 15 maiu, romanii inso strigara ca inca astadi se se aléga dar nu fusera ascultati, caci comisiunea se disolvà si remasera numai alegatorii romani.

Serbii vedindu-se periclitati, incepura a se apropiá de romani, si in cointelegerea cea mai buna au otaritu a se ajutá si a stá la olalta spre a castigá mai multe posturi pentru sine si pentru romani.

Mandei 15 maiu desu de demanét'a au ajunsu la cas'a magistratului aliatii serbi si romani, nemtii inse mai tardiu. Candidati fusera d. Petru Cermena ca romanu, Vasits N. ca serbu, si Iuliu Mesko ca germanu. Nemtii si magiarii au statu toti pre langa acestu din urma, romanii cu serbi inse pentru Cermena.

Dintre 972 de alegatori au capetatu Petru Cermena 609 de voturi, Vasits 27 si Mesko Gyula 336, astfelu d. Cermena a trei'a óra fu alesu la postulu seu, si din intemplantie chiar atate voturi au capetatu dsa si in 1848. Astadi s'a doveditu ca restauratiunea e pusa in manile serbiloru si romaniloru, si in sensulu celu mai

strinsu potu dice, ca ei au restauratu in diu'a acést'a, caci unde au pusu ei bombe (voturile) acolo éra si victori'a asecurata. Vedeindu acum comisiunea cu invingerca e in partea nationalitatiloru, la candidarile de senatori s'a intorsu éra si usulu de mai nainte, adeca nu mai candidá mestecati, ci toti 3 candidati de o nationalitate, caci altcum lesne s'ar fi potutu intemplantia ca nemtii se nu capote neci unu senatoru. Cu sistem'a acést'a de candidare s'au alesu de senatori Ondrejkovits N. germ., Ziga Popovits serbu, Iosifu Weigl fostu consule germanu, Giula Mesko germ., apoi urmá candidarea de nou a 3 serbi, romanii inse cerura din respoteri candidare de 3 romani si strigara Popa, Popa! intr'at'a s'a facutu larma si sgomotu, catu alegerea se amená apoi se suspinse pana la diu'a urmat'oria, totodata se facu promisiune romaniloru, ca a sieptele senatoru va fi romanu. In 16 fu alesu in linsicea si ordinea cea mai mare Pavelu Ncopolu si Todor Pop'a ca a 7. senatoru, romanu, aici insemnu ca cei 6 serbi din comisiunea candidat'oria au voitu se candideze pre Todor Popa cu unu romanu si cu unu serbu, adeca 2 romani si 1 serbu, dar nemtii din acea comisiune au fostu contra impreuna cu cei 2 romani din comisiune, si astfelu fu candidat d. Atanasiu Ratiu, care din necesitate a primitu candidarea ca se se póta face candidarea de 3 romani, pre Todor Pop'a si Georgiu Nedelcu; nemtii sciindu ca d. Ratiu nu va primí postulu acést'a, au votatu toti pentru dsa, numai romanii si serbii au votatu pentru Pop'a care a si reesitu cu 388 de voturi din 622, d. Ratiu au avutu 216, éra G. Nedelcu 18; Romanii saluta in d. Pop'a pre senatoriulu celu d'antaiu din sangele lor, care numai ca romanu fu alesu; — apoi urmá alegerea notariului supremu Marku Nadasky ca serbu, si vice notariului I Fabian Stippel si a vice notariulu II Georgiu Gyöngyössy altcum de vitia romanu, cu acestia s'a incheiatu pre diu'a acést'a alegerile si fiindu in 17. di de tergu, s'au amenatu alegerile pre 18 maiu.

In diu'a acést'a s'au alesu Arcadiu Paulovits fostulu notariu supremu, de fiscalu supremu éra de vice-fiscalu advocatulu Georgiu Ardeleanu, romanu, care a fostu candidat cu unu serbu Ioanu Popovits si cu unu nemtiu J. Killer, si care d'intre 712 voturi a capetatu 521, Popovits 63 si Killer 63. La reesirea acestui romanu au concursu partea cea mai mare dintre germani si serbi, din acea cauza, fiindu ca ambele parti acceptau de la romani ajutoriu la alegerea candidatiloru lor la postulu fisiculu. De locu dupa acést'a a urmatu candidarea fisiculu si adeca doctorulu Tomas Stefanovits fostulu fisicu la orasiu de vre-o 20 de ani, candidatulu serbiloru, Dr. Becsi candidatulu germ. si Dr. Puikow, dupa scrutinare a reusitu Dr. Becsi invingatoriu cu 6 voturi, dara serbii aflandu ca se gasescu mai multe bombe de catu alegatori, au protestatu contra validitateri alegerii acesteia, si comisiunea au cassat'o, ordinandu totodata pre luni in 20 maiu o nóua alegere, la carea au reesitu Dr. Becsi cu o majoritate eclatanta de peste 600 voturi pana candu Dr. Stefanovits au avutu numai 386 voturi, caus'a a fostu parte ca romanii au fostu angagiati de ambele parti si astfelu despartiti, si anume fa-

briceni cu Stefanovits, éra majorentii la Becsi, parte inse ca nemtii desceptandu-se din letargia lor de asta-data au venitu cu totii la alegere. Apoi mai urmá alegerea a 3 vice-capitani a inginerului, a conducatoriului contabilatotei (Buchhalter) si a protocolistului, diu'a acést'a a fostu a nemtiloru, caci serbii se indepartara de locu dupa caderea doctorului Stefanovits; fiindu neinteresati pentru publiculu romanesc, i-am atinsu numai in trecatu.

Dupa cum se vede, cu mare truda si simintia — au castigatu romanii 3 posturi pentru romani, precum si cu multa abnegare de sine a braviloru cetatieni romani, cari de demanét'a pana sér'a dimpreuna cu serbii au statu in loculu alegerei, multi flamendii si setosi, lasandu si lucrulu a casa neatinsu, desí tergulu stá naintea usiei, si marfa lor e inca nelucrata. Cele trei posturi castigate de romani, sunt: dlu capitlanu Petru Cermena, dlu senatoru Todoru Popa si vice-fiscalu Georgiu Ardeleanu, caror'a nu destulu li potemu pune la sufletu aducerea a minte ca sunt alesi numai ca romani si prin romani, deci se se si ingrigéscu de sórtea trista a bietiloru romani, si se li stee in ajutoriu, cu vorba, si de va fi lipsa si cu spriginulu, se intelege dupa potintia, ca nu cumva se-si blasteme romanulu insusi pre ai sei, dupa proverbiulu celu bine cunoscutu romanesc, si la alta ocaziune se nu-si mai dee votulu la romanu, ci mai bucurosu la strainu. Sum nevoitu a aduce a minte aici si pre dlu Stefanu Ioanovicu fratele fostulu inspectore scolariu, care cu o bravura rara se luptá ca membru romanu a comisiunei candidat'orie dimpreuna cu a doile membru d. romanu Paulu Micseanu, pentru invingerile romaniloru, si caror'a li esprimemu multamita publica precum si tuturoru celor'a lalti romani a caror'a nume nu-mi permite spatiulu organului Albinei ca se le publicu dar suntu cunoscuti concetatiiloru lor.

Romane romaniloru mai un'a de implinitu adeca a alege catu de multi romani apti de reprezentanti, ca reprezentant'a este sufletulu orasiului si numai prin acést'a si-potu mai castigá in catva şucursu pentru edificarea scóloloru romanesci si alte interese.

Ioane Verdescu.

Din cerculu Oravitiei 23 maiu 1867.

Cu denumirea dlui Fauru de comite supremu alu Carasiului, cerculu Oravitiei are in 5 juniu n. se-si aléga altu ablegatu.

Am cetitu cuventulu de despartire a dlui Fauru catra alegatorii sei, si dlu Fauru in acel'a pretinde ca alegatorii se aléga éra unu barbatu de principiile sale, si pare ca ar dá voia libera, ca alegatorii se-si afte persóna.

Dlu Gustavu Grentzenstein fostulu directoru montanicu si astadi subsecretariu de statu la ministeriulu de finantie, a si pasitu de candidat pentru ablegatur'a din cerculu Oravitiei, si a si umplutu prejurulu cu program'a sa in trei limbe; noi nu luám la discusiune programe, pentru ca am cetitu de acelea de la multi, si a rare barbatu a fostu credinciosu programei sale; noi primivu programele ca nisce vorbe dulci fara de fapte. —

de plóia. Naintea otelului meu éra o gradinutia (veranda) incungiurata cu plante dese, radiele sórelui o prefacura in scheletu, vestmentulu verandei éra negritu si palitu, pe pamentu. Dupa cum am auditu acésta caldura a domnitu si in tota Besarabi'a. De cumva caldur'a de peste véra si érna de aici o punemu in proportiune cu cea din Germani'a, aici de siguru ca resultatulu ar dá suma mai mare, si adunarea mai mare a caldurii din lunile de véra causéza aici de se cocu bine pepenii si arbuscule, ce la noi, pentru impartirea mai mare a caldurii si a frigului, nu se intimpla.

Cu tote acestea, eu m'am retienutu in Besarabia o érna si o véra, si potu dice ca in acelu timpu sanetateca-mi corporala a fostu mai buna de catu in Germania. Nici candu nu m'a cuprinsu recéla mare, tusa, séu reumatismu. Póte fi ca caus'a e aerulu uscatu, meriseca uscata, cu érbu sourta, fara pulbere. Dar, dupa cum am spus'o mai sus, in timpu uscatiosu avemu pulbere destulu pe cáile principale si pe cele laterale, totusi inse in proportiune cu tierile de la apusu nu potu dico ca aici e mai multu, caci in cea mai mare parte umblám séu mergemu cu trasurile pe cale nebatuta. Se ni inchipuimu o multime de cali in giurulu orasiiloru, cari cáli suntu batute de picioré si

de trasuri, de pe acelea candu bate ventu catu de micu se naltia o multime de pulbere ce se asiédia pe peptu si plamani. Acestu pulbere nu este cauza neinsemnata ca in tienuturile de aici se dau atate bóle de ametiéla, pentru a caroru cura apoi medicii recomanda caletorii pe apa. Prin acést'a omulu castiga celu puticnu atat'a ca traiescu pe apa desi nu in apa ca pescele, a carui sanetate a devenitu proverbiala, pentru ca elu se bucura de clima mai permanenta si n'are se suferé din caus'a pulberelui ce pescelul nu i ar atacá plamani, dara nesmintitu alte organe cari suplinescu plamanle lui. Candu se ogorescu pamentele cerculu aspirarii se corupe celu puticnu pentru catva timpu, si recipile, bólele de plamani, frigurile s. a. se ivescu mai dese. Unu economu nemtiu care ogoriá pamentulu din naintea casei sale, si, fiindu serguintiosu, crá n'enrteruptu pe pamentu próspatu, capetá curundu, si pentru prim'a data friguri grele si durabile. Intre altele cojoculu, de care tieranulu se servece érn'a si cam pana si in adunculu verii, scutescu multu de influint'a timpului schimbatoriu. Bunafacerea acestui vestmentu, pe care nemtii din Germania inca ar trebui se lu póte mai desu de cum se intimpla, se póte aici cunósce. Corpulu se afla in tr'ensulu ca intr'o odaia bine inchisa, cu tem-

peratura permanenta. Elu este fórtu favorabilu pentru stomacu si spinare, peptulu póte suferi mai multu. Tieranulu ce pórtu cojoculu are totu dcun'a peptulu si gutulu in liberu, pana candu stomaculu este scutitu de curcu'a lata. Inca mai are o cujma nalta de pele, fara resfrentara — asiá dara fara se se póta trage pe urechi — pe care o pórtu érn'a si mai tota vér'a; demanétile si serile sunt destulu de recórósc. Calcuniile cu tureci lati, in cari tieranulu si viresce nadragii, precum se face in Rusia intréga, suntu fórtu practice; pe acestu pamentu ce dupa putiena plóiasc preface in tina, si pe caile ce pentru lips'a de petri nu sunt scutite de tina, sunt papucii si caltiunile de parada inca pentru catva timpu nerecomendabile. Dintre cojóce sunt de próferatu cele destinate pentru tierani, de pele de óia, éra nu cele imbracate in panuri. Pretutindenea in tergurile orasiiloru si cetatiloru se aduna gidovii cu cojóce si le vindu tieraniloru si tierancloru: cojócele femeiloru nu se deosebescu nici catu de cele ale barbatiloru, in timpu de érna ambe genurile prospiciéza asemenea, de óra-ce femeile tieraniloru inca imbraca caltiuni nalte la turécu. Femeile ce se tienu cam pe susu se imbraca in cojoculu de pele de vulpe. Peile de mei tineri séu sterpiti, negre si albastre se considera de marfa fina, si intr'a-

deveru sunt mai pretiuite de catu cele de vulpe, din cauza ca ceste din urma si perdu perulu fórtu lesne. Fiindu ca in Besarabia se afla si lupi multi, se dau multe cojóce de pele de lupu (volki) cari sunt pretiuite mai vertosu pentru ca nu primescu in sine gavetu (necuratienea) de care aici este destula. Cea mai mare parte de poi mai pretiósce precum cele de cani din Siberia, de vulpi de pe pustiele chirgisiane (Karanjanski), de ursi albi si negri, de sióreci bisamiani de pe Volga (Wüchucholi), de ermelinu (gornostai) s. a. se impórtu in tíera din Rusia peste Petrupole, Riga si Moscova, ori din Germani'a, mai vertosu din Lipsca. Cu tote acestca in cetati mai insemnate, peste véra, se cumpera aici cu multu mai eftinu de catu in Germani'a, fiindu ca staturile mai inalte, avendu mare pofta de caletorii, a cercetá baile din strainatate si de a vedé cetatile mai renumite, si esistandu aici, casi in tote tienuturile de la resaritu, lipsa de bani subatori, — boierulu si vinde si cojoculu ce momentanu nu i face trebuintia, lu da ori si cui inse in cea mai mare parte gidoviloru, pentru pretiu de bagatelu; de la acést'a apoi se potu éra si cumperá cu unu pretiu desi inaltiatu, dara totusi micu.

(Va urmá.)

Se vede că nemții și magiarii cei pre putini din cerculu acest'a, s'au și grupatu pe langa acestu candidat și se vede cumca și romanii aceia cari fura cu zelu mare pentru alegerea dlu Fauru, inca sunt angagiați chiaru de dlu Fauru, pentru Grentzenstein.

Dar alt'a a fostu atunci, candu s'au aflatu și multi romani de au votisatu pentru dlu Fauru, și alt'a acum'a, pentru că pre dlu Fauru romanii totuși ca pe romanu l'au alesu, era pre dlu Grentzenstein, ca pe germanu (sėu magiaru?) nu-lu potu alege, pana se afa romani pentru caus'a nationala, romani nepetați, romani de omenia.

Pentru ce nu se lasa dlu Grentzenstein se se alēga in cercuri unde sunt numai magiari sėu germani, — și pentru ce tientesce dlu Fauru ca se se alēga unu neromanu in comitatulu carasiului, și anume in unu cercu unde totu romani s'au alesu?

Am auditu, ca unu secretu publicu, cumca dlu Fauru si-dă silinti'a pentru dlu Grentzenstein, de 6ra-ce acest'a ar fi celu doritu chiaru de ministeriu ca se fie ablegatu, inse daca ministerulu are astfel de dorintie mai multe, si daca se afa 6meni cari cu ori-ce pretiu vreu se le implinēca, atunci in t6te dilele potemu perde cate unu cercu si ablegatu romanu, si atunci cine va mai apera si natiunalitatea romana, drepturile, si esistinti'a ei, — daca nu aceia cari sunt romani, si nu donēgu cā sunt romani!

Noi romanii din cerculu Oravitei avemu destui barbati de ablegatura, si avem si candidatulu nostru la timpulu seu, si nu vom dā votulu nostru la straini, pentru cā avemu convingerea si esperiinti'a deplina, cumca in dieta neci-unu ablegatu strainu n'a disu veri unu cuventu de trēba pentru caus'a nationalitatiloru, si romaniloru.

Nu pricepemu atate pretensiuni și concesiuni ce se ceru de la romani, pana ce loru inca nu li s'a facutu neci-unu dreptu, si de nu vom avē barbati mai multi, romani de trēba in dieta, ne tememū cā caus'a natiionalitatii nici va veni la desbatere de asta data, — daru si de nu va veni, vin'a nu e a noastră, ci vēdia cei de la potere, dacu se innorōia totu mai tare in viitoriu.

B. P.

Langa Muresiu in 14/26 maiu.

(i) Cu multu interesu am se reportu acestui pretiuitu organu despre unu obieptu, care s'a pertratatu la tempulu seu in colōnele lui cu totu adinsulu si care de curendu afa o deslegare 6re cum multiamitōria. Intielegu caus'a imbutatitiei lefloru domniloru profesori de la institutulu nostru pedagogicu natiunalu din Aradu.

S'a fostu atinsu in acēsta f6ia, cumca nainte cu vr'6 dicea si mai multi ani punenduse caus'a acēsta — nuseiu a cate 6ra la ordinea dilei, dupa multe cercetari si debateri in susu si diosu, aflandu-se cumca venitul fondulu scolariu abiē da peste sumele lefloru celoru ne'nsemnate de pana aci de cate 320 fl. m. c. si peste spesele administratiunali — unu prē micu prisosu, acestu prisosu s'a dispusu spre inbutatitirea lefloru catechetiloru, radi-candu-se acestea la 500 fl. m. c., sėudupa banii de stadi, la 525 fl. v. a. Asemenea s'a amintitu, cumca inca din partea fostulu consiliu locotentențiale regiū, la intetitele rogari ale profesoriloru romani, s'a facutu propunerea, ca din crescutele venituri ale fondulu f6rte bine inmultitu prin platirea de competintie restante — se li se imbutēca și profesoriloru — celu puoicu in catu-va mititiēca lēfa numai-de-catu; dar cā acēsta propunere a jacutu la presidiu si la Cancellari'a aulica nedeslegata. Devenindu deci in timpulu mai nou acestu obieptu la ministeriulu ungurescu de cultu si invetiamentu, la staruinti'a unoru energici barbati ai nostri, elu se despartu de ocamdata de caus'a inceptu pentru fondulu scolariu, cu carea erā impreunatu, si cam pe la 10 maiu se decise dupa planulu vechiu, marindu-se adēca si a profesoriloru lēfa ca a catechetiloru la 525 fl. v. a.

Desi am fi doritu din sufletu dloru profesori o urcare si mai insemnata a lefei loru si desi credemū, cā dacu se luā in consideratiune starea de astadi a fondulu, si dacu se mai reduca in catu-va esorbitantele spese administratiunale, o urcare mai insemnata ar fi fostu deplina cu potintia: totusi pentru antaiulu castigu dupa ataf'a ustenēca — trebui se li gratulāmu bucuosu, si ni face o multumire cāci pricepemū,

cumca inbutatitirea acēsta de — pare-ni-se 1894. la anu, li s'a aplacidatu de la inceputulu anului scolariu presinte, adēca de la 1 opt. 1866.

Acēsta e intai'a fapta incatu-va imbutatitiora pentru noi din partea ministeriulu ungurescu. I multiamimū frumosu pentru ca; do-re-re inse, cā totu d'odata intielegemū, cumca ea va se fie curendu urmata de — ceva-si dispusetiuni de alta natura pentru Institutulu nostru pedagogicu, ceva-si dispusetiuni sėu mesure, cari, dacu se vor adevēri, tare ni vor revocā in minte spiritulu si tendintiele de magiarisare, ce domniau de la anulu 1840 si pana la devingere-re revolutiunei. Pentru asta data la cele ce ni s'au descoperitu ne marginimū a dice in susu „caveant consules!“ — era in diosu: „se priveghiamu!“ —

Economia.

Tergulu de Viena.

Pretiturile neg6tieloru sunt:

Table with market prices for various goods like wheat (Bumbaculu), oil (Canepa), and other commodities, listing origin and price per unit.

Table with market prices for refined sugar (Zaharulu Raffinade) and other items, listing quantity and price.

Temisior'a, 24 maiu 1867.

(Reportulu de septemana a Loizului din Temisior'a.) — Scirile nefavorabile ce sosescu de la piatiele mai nalte causara inctare totala a negotiului cu cereale, exceptiunandu numai putiene capariri.

Notamū:

Grāulu 87/88 fl. 5.60; 88/89 fl. 6.20—6.25 — Secar'a 78/80 fl. 4.00 — Cuourudiulu 80/81 fl. 2.80—2.90 — Ordiulu 68/70 fl. 3.00 — Ovesulu 46/48 fl. 1.70 si 10% de metiu.

VARIETATI.

O curiositate avemu de impartesitu despre telegrafulu austriacu si „ambasada romana“ (iertatiune pentru terminu) la Viena. In luna lui martiu a. c. unu fostu ministru si beizadea din Romania, in timpulu siederei dsale la Vien'a a facutu multa intrebuintiare de telegrafulu austriacu pentru corespundintiele sale oficiali si neoficiali. Inse, ca adevēratu beizadea si cavaleru alu archontologiei, plecā din capital'a nemtiloru for'a plat' socotel'a telegrafulu carea se sue la veri d6ua sute de florini. In dilele trecute acēsta socotel'a fu trimisa de catra administratiunea telegrafulu unui comerciantu romanu domiciliatu in Viena, sub adres'a: „Onorabilelui birou de ambasada principēasca moldo-romana,“ strada cutare, numēru cutare, cerendu - i - se plat'a pentru corespundintiele telegrafice a pomenitulu ministru si beizadea. — 6re de unde se inspira administratiunea telegrafulu imperatescu austriacu in visurile sale de „ambasada romana,“ e in iranua sėu naivitate? Si dacu Romania n'are inca in capital'a Austriei neci ambasada, neci consulatu, neci macar unu aginte oficiosu — cine e de vine? La aceste intrebari ni-ar respunde p6te totu acelu fostu ministru si beizadea. Dorimū ca acestu incidinte se amintēasca guvernulu din Bucuresci ce detoresce demnitately natiunali. — Se intielege cā socotel'a telegrafulu a fostu inapoata de catra comerciantulu romanu, si indreptata pre calea sa consulatulu in Romania.

Fapta laudabila. Scimū cā diet'a unguresca a nemicitu alegerea de ablegatu alui Matei Popu din Fagarasiu, deci presidulu dietei ung. dupa datin'a din Ungaria a provocatu oomitetulu Fagarasiulu pentru alegere noua. In comitatu inse d. Ioane Antonelli vicariulu vepescu a facutu o propunere prē bine motivata si care fu primita de majoritate. Din acēsta propunere estragemū: „considerandu cā acestu municipiu au alesu ablegati pentru diet'a de incoronatiune la Pesta numai pre bas'a re-scriptulu din 25 dec. 1865, si langa protestu cā acēsta alegere n'are consecintia supr'a autonomiei, — considerandu cā art. 11 din 1791 recun6scē numai pre guvernulu Transilvanu de competintie a demandā alegeri, totu asiē recun6scē si §. 10 art. II. din pretinsele legi de la 1848, — droptaceea recercarea presidulu dietei ung. cu datulu 2 apr. 1867 nr. 55 se retrimitē, cāci presupune dependintia n6stra de Ungaria, si taia in autonomi'a legala si legitima a Transilvaniei. Dependintia de Ungaria inse n'am recunoscut'6 neci-o data, si n'o recun6scemū neci acum'a. Deci presidulu dietei se se adreseze guvernulu Transilvanu. — Contra aceste propuneri s'a scolatu o minoritate magiara. Ceterorii nostri sciu cati magiari sunt in Fagarasiu, si cam de ce conditiuni.

Din comitatulu Hund6rii la incoronarea Imperatulu ca rege alu Ungariei, vor merge 3 individi, si anume din unu comitatu cu romani preste 200.000 si unguri la 4000 mergu 2 unguri si 1 romanu, di unu romanu,

spese de calestoria au 1000 fl. v. a. unulu de la comitatu. — Romanulu e d. Ioanicu Olariu cancellistulu la tribunalulu cottensu in Deva — egala indreptatire! romanulu nostru va merge in costumu romanescu. Proportionatu ar fi fostu doi romani — si alu doile ar fi fostu cancellistulu de la tribunalu din Hatiegū d. Ludovicu Munteanu. — P. T.

Parastasu. Cuvinu (cottulu Aradulu) 21 maiu n. In diu'a de San Giorgiu 23 apr./5 maiu s'a celebratu parastasu pentru Giorgiu Popa fostulu comite supr. in comitatulu nostru. Acēsta di, care ni e patronulu santei beserice, trecea alta data in bucuria, dar acum'a ne vediu lacremandu de dorere pentru barbarulu prē domnu alu natiunei, pre care l'am perditu. Parastasulu s'a celebratu de trei preoti si unu diaconu, luandu parte antisti'a comunala si multu poporu. Dupa s. liturgia Rss. d. Demetriu Sucu ceti deslegarea si toti adunatii si plecara genunchii in rogatiune eatra Ddieu. In fine Rev. d. Simeone Popescu tiēnū o cuventare frum6sa si petrundiatoră, facendu-ne a eschiamā cu profetulu: „Nu este dorere, ca dorerea mea.“ Ceremoniele se finira la 1 6ra d. m. — Vincētiu Ioanovicu docinte.

Cine sunt in majoritatea dietei croate? Pana acum fratii magiari titulau mai vertosu pre romani de schmerlingiani si bachiani. Acum vine rondulu si la croati. „Pesti H.“ de domineca intr'o corespundintia de Zagrabia dice cā majoritatea dietei croate se compune d'o parte de creaturele lui Schmerling si remasitiile birocratiei lui Bach, d'alta parte de credinciosii programulu lui Strossmayer. Va se dica, totu ce nu e magiaru ori magiaronu, e de alui Sch. ori B. — Fratii nostri magiari uita cā pentru a se nasce atati schmerlingiani ori bachiani, n'ar fi fostu de ajunsu numai unu Sch. si numai unu B. era dacu totusi unulu a potutu nasce atatia, e semnu cā principiile li-a fostu mai plausibile de catu ale dualistiloru, ceea ce „P. Hirs6k“ nu va concede.

Mar'ia Sa, Domnitorulu Romaniei a binevoitu a-si esprime dorint'6 ca sumele cari erau destinate pentru iluminatiuni pe s'er'a din 10 maiu (aniversari'a intrarii M. Sale in Bucuresci) se se imparta seraciloru, de catra municipalitatea capitalē.

Pentru serbat6rea rom. cat. de joi, fiindu tipografia atunci inchisa, nu va potē aparē nr. de vineri. Nr. urm. va fi domineca.

Cursurile din 27 maiu 1867. n. s'er'a.

(dupa aretare oficiale.)

Table of exchange rates and financial data, including interest rates (Imprumutetele de stat), lottery results (Efecte de loteria), and obligations (Obligatiuni desasaroinat6re de pament).